

Z A P I S N I K

36. redne seje Izvršilnega odbora MLO glavnega mesta Ljubljane, ki je bila v sredo dne 19. julija 1950 od 16.30 do 21.10 ure v sejni sobi predsedstva MLO - Lingarjeva ul. št. 1/I.

N a v e s t i:

predsednik: Maležič Matija

podpredsednik: Sitar France

podpredsednik: Gorjanc Joško

člani: Nebec Frano

Zdežar Henrik

Podbregar Erna

Drobež Frano

Repič Ivanka

Pelko Gašper

Miklavič Zvene

Trtnik Lojze

Maček Leopold

Kocijan arh. Danilo

Skitek Ermin

Kodala Viktor

vabljeni: Bajuh Stanka za Kontrolno komisije

Vernik Stane za Biro za gosp. koordinacije

Grošelj dr. Leopold za Poverjeništvu za finance

Ster Milan za Poverjeništvu za obrt

Smole ing. Bogdan za Poverjeništvu za gradnje

Brajnik Ivan za Poverjeništvu za gostinstvo

Mateh Ivan za Poverjeništvu za delo

Pernuš Jože za Javno težilstvo mesta Ljubljane

Riha Lado za UDV

odsotni: Kovačič Leo

Naglič Stane

Kveder Fani

Jelenc Aleš

Kutin Franc

Pleško Srečko

Rakar Iva

Puhar Dominik

Tov. predsednik Maležič otvori 36. redno sejo Izvršilnega odbora ter predlaga naslednji

d n e v n i r e d:

1. Vprašanje gotovinskega plana.
2. Vprašanje tržnega dobička.

Soglasno sprejeto!

Vprašanje gotovinskega plana.

Tov. Sitar poroča, da je bilo že na eni zadnjih sej gospodarskega sveta obravnavano vprašanje gotovinskega plana, vendar pa nekatera vprašanja niso bila točno analizirana in so satoraj preložena na eno kasnejših sej. Ker pa te vprašanje ni važno le za gospodarske poverjenike, je prišlo na sejo Izvršilnega odbora. Po vseh podatkih je razvidno, da imamo večje stroške kot dohodka, zaradi česar je treba pregledati, kakaj plana ne dosegamo in prekoračujemo gotovinska izplačila. Tako smo namesto 45 milijonov plus mesečne bilance dosegli 15 milijonov minusa. Potrebno je zato, da se na tej seji temeljite prediskutira, kajti nastaja vprašanje, če smo sploh mogli dati plače delavcem in uslužbencem. Plan izplačil prekoračujemo za 24 milijonov, posamezne tokove vplačil pa komaj dosegamo. Plan je 341 milijonov vplačil in 287 milijonov izplačil, kar znaša 54 milijonov plus saldo, realizacija pa je 342 vplačil in 357 milijonov izplačil, kar je 15 milijonov minus saldo - razlika je torej 70 milijonov.

Vplačila: trgovina:	planirano	232,882.000	
	dosegeno	230,946.000	= razlika - 1,936.000
gostinstvo:	planirano	53,519.000	
	dosegeno	60,314.000	= razlika + 6,795.000
usluge:	planirano	8,773.000	
	dosegeno	7,200.000	= razlika - 1,573.000

Izplačila (tok 1):

	planirano	195,954.000
	realizacija	229,457.000
	prekoračeno	33,483.000

Odkup kmetijskih pridelkov:

	planirano	10,750.000
	realizacija	38,703.000
	prekoračeno	27,953.000

Planirani plan plač smo prekoračili za 33 milijonov, vendar pri tem nismo zajete samo plače mestnih podjetij, ampak tudi zveznih in republiških podjetij. Niti moramo, da se posamezni tokovi ne črpajo prekomerno. Nastaja tudi vprašanje plačevanja nadur. Delo je treba opravljati brez nadur, ker so nadurni izdatki visoki. Pri izplačilih plač ne zajemamo samo plače tistega meseca, ker nekatera podjetja izplačujejo zadnjega in prvega v mesecu. Zato ne moremo ustvariti niti točne slike, kako se izplačuje za posameznega uslužbenca. Po pokazateljih Komunalne banke se je povprečna mezda na posameznega uslužbenca povečala za 52 %, kar se zdi nemogoče, tako na primer januarja 2759 na povprečje v aprilu 4780 din. V posameznih panogah pa imamo še večje povečanje. Primer v živilski proizvodnji od 1455 na 4287 din izkazuje 138 % povečanja ali od 3078 na 6260, kar je 107 %. V sami državi izbiranja podatkov nekje ne more biti točno, saj na ta način ne dobimo realne slike, kakšno je povprečje plače na posameznega uslužbenca. V naših trgovinah je še ogromno zalog kakor tudi v gostinski mreži - trgovini za 249 milijonov, v gostinstvu 117 milijonov. Tu niso zapopadljivi rafajenski podatki, kjer znašajo zaloge 36 milijonov; ostali obratni zaloge 34 milijonov zaloge, nimamo pa še točnih podatkov za vsa podjetja. Te zaloge moramo dobiti denar in jih plasirati tja, kjer vemo, da ga lahko dobimo. Nekateri se menja, da blago ne gre zaradi visokih prodajnih cen, treba pa je najti kupce na primer na deželi. Gospodarska škoda bi bila, če ne bi pravilno črpali obratnih sredstev.

Tov. Heber govori o znižanju kadra v trgovini, kjer je bilo znižanje za 2 % in se plače znašale v juniju 283 milijonov. V povprečju se je znižalo za 4 %, kar je šel iz trgovine nekvalificiran kader. V Kurivju se v zadnjih dveh mesecih kader dvignila, povprečje plač pa znaša od

na 4870 v juniju, povprečje plač v Prehrani je 4000, v Tekstilu pa 4000 din. Kader v trgovini je znižan na minimum.

Gotovinski plan v mestnih podjetjih je znašal lanske leto 340 do 360 milijonov, medtem ko je letošnji 289 milijonov. V splošnem je kvota zmanjšana ter smo ugotovili, da bi se marsikje še dalo znižati, kot na primer Na-Ma, kjer je bilo sicer znižano od 120 na 80 milijonov in bi bile mogoče še znižanje 20 milijonov. Če bi trgovska mreža bila sigurna, da bo dobila blago, ne bi bilo borbe za kredite. Kolikor zadeva nekogarnit-blago, smo kljub znižanju cen imeli pri tem 35 milijonov tržnega do-ka.

Ker je mnogo likerja na zalogi, bi bilo prav, da se ga razproda, če- ga še čez dva meseca ne bo, ker ni izgleda, da bi ga še izdelovali radi pomanjkanja sladkorja. Plan v prosti trgovini je prekoračen, medtem izpolnitev v garantirani preskrbi pada in je le 80 %. Mestna trgovska ta dosega gotovinski plan, problem pa je na področju ostale trgovske ke in sicer v podjetjih, ki ne spadajo pod MLO. Cankarjeva založba na mer ne razvija dovolj borbe za izvršitev gotovinskega plana.

Tov. Podbregarjeva ugotavlja, da je potrebno v podjetjih napraviti no analizo, kako je s plačami, ker doslej še nimamo celotne slike. Vpra- je gotovinskega plana je treba danes načelno rešiti. Najhujše vprašanje tek a l, te se plače. Vendar pa še ni jasno, ali se to prekoračuje v stnih podjetjih, oziroma koliko v republiških in zveznih podjetjih. Tudi in planiranja je nepravilen in realizacija gotovinskega plana nič ne e. Postavlja se vprašanje, kako je mogoče, da smo tako visoko prekora- l plan. V maju je bil postavljen 275 in realiziran s 277 milijoni, v iju pa smo planirani le 195 milijonov, kar je 80 milijonov manj kot v u ter bi na ta način v Ljubljani morale 2000 ljudi ostati brez plače.

V II. kvartalu smo videli, da smo tek l prekoračili za 63 milijonov. tromesečja v tromesečja gremo v večje zadrego. Delno bo krivda tudi v ker se v enem mesecu izplačuje dvakrat plače za naprej in za nazaj. drugi strani pa ugotavljamo nerealnost postavljenega plana fenda plač, ki bil izkoriščen s 94 %. Odstotek realizacije je nižji kot je bil reali- ran plan delovne sile, tako na primer v industrijski grupi 89 %. Je pa i vprašanje sanega sistema dela pri planiranju. Vzemimo za primer Remont je bilo planirano 690.000 din; odobrenih 538.000, realiziranih pa le 7.000 din.

V lokalni industriji plače naraščajo in je odstotek primerjave pokazal g za 22 %. Tudi nadure se mesečno dvigajo in so dosegle v juniju preko 000. Z okirom na močno zaostritev v mesecu marcu se je delovna discipli- za nekaj časa izboljšala, v juniju pa zopet močno padla, kar kaže na panjsko reševanje tega vprašanja.

Tov. Kodela v zvezi s povišanjem povprečja plač pove, da je na predlog pedarskega sveta izračunan proporc pri Komunalni banki in po podjetjih, dar ne po granah ter znaša od januarja 3105 din, v juniju pa 3830 din, r so vštete tudi nadure. Samo pri podjetju Alko je bile 1463 nadur v njem mesecu. Povprečje nadur znaša v januarja 11 dni na celotne osebe, adnjem mesecu pa 8.2. Da so nadure potrebne, je krivo pomanjkanje delov- sile. V I. tromesečju bi morale biti v industriji 2470 delavcev, bile jih je le 1938, kar znaša 136 razlike, v II. tromesečju je bilo potreb- 2080 delavcev, bilo jih je 1768, kar znaša razlike 312, v III. in IV. mesečju pa bi morale biti 277 delavcev več, če hočemo ostati brez nadur izpolnjevati vse naloge.

V Kolinski tovarni je bilo 328 neopravičenih izostankov. Imed 92 poslenih ni bilo mogoče najti niti enega prostovoljca za Pšato. Svoj vrt kelenjavo imaje prav nasproti tovarne, obdeluje pa se s plačano delovne e. Od 92 vseh zaposlenih je 25 uradnikov.

Tov. dr. Grošelj pove, da je prav danes prišla brzojavka, s katero ministrovstvo obvešča, da bo treba za vsako naduro posebno dovoljenje. Tov. Gorjanc opozori na to, da gre na račun fonda plač tudi izplačanje socialnega zavarovanja, ki se obračunava koncem meseca. Vse prispevki jih je prej plačevalo socialno zavarovanje, plačuje zdaj podjetje, prav tako obremenjuje fond plač.

Tov. predsednik Maležič je mnenja, naj gre za zastopnik poverjeniška za finance skupno s predsednico planske komisije k tovarišu ministru finance in se tam pogovorita o točnem sistemu planiranja. Stanje je vedno bolj kritično, toda ne le pri nas, marveč v vsej republiki.

Z nadurami je treba prenehati. V gotovih primerih so potrebne, vendar nastaja dvom, če res ni mogoče določenega dela izvršiti v osmih urah.

Zaloge v trgovini ustvarjajo umetno dviganje cen blagu. V tem leže milijarde denarja, medtem ko bi ljudje to blago rabili. Zdar je potrebno vse zaloge na hitro prodati, ker v nobenem primeru ni pravilno, jih zadržujemo. Če bomo blago dajali ljudem, bodo podjetja morala kupiti nove blage.

Tudi gostinstvo se mora pri prodaji kupljenih pijač ozirati na gotovinski plan. Likier naj gre na deželo, ker je boljše dobiti denar kot pa imeti da leži v zalogah likerja.

Tov. podpredsednik Sitaj opozori na to, da bo z ozirom na ukinitve potrebne, da vsi upravniki pristopijo k delu za normiranje. Na račun normirano dele peša.

Kolikor zadeva prodajo blaga, ne smemo odvracati trgovce iz drugih republik, ki hočejo kupiti blage pri nas. V industrijskih obratih se prav tako že velike zaloge, ki jih je treba dati na trg, kar bo pripomoglo k uveljavitvi gotovinskega plana.

Tov. arh. Kocijan opomni, da v komunalni dejavnosti ne bo mogoče pešnega opustiti nadure. Tako na primer izpiranje tržnice vršijo ponoči, ker ne more biti izvršeno v rednih urah. V podjetju Labod se je pokvaril stroj, ga je bilo treba popraviti in to z nadurami. Pokvaril se je vodovod in je bilo nujno treba popraviti, prav tako z nadurami. Vsako podjetje naj pokazalo problematiko, gospodarska komisija pa naj to uredi, ker drugače ne bo mogoče prevzemati kakršne koli odgovornosti. Nadure so potrebne tudi pri investicijah, za katere je itak težko dobiti delavce, kar velja tudi za ravnanje cest.

Tov. Trtnik navaja primer šoferjev, pri katerih je skraj nemogoče nadur, ker ne morejo prekiniti vožnje le zaradi tega, ker je delovni potekel. Prav tako velja to za tramvajsko službo. Da bi pokrili prosto vožnjo uslužbencev, je potrebno vsaj še 40 ljudi. Od voznega osebja jih je na bolezenskih dopustih. Nadure so torej nujne in če hočemo, da bomo imeli brez njih, moramo ali planirati zadostno število osebja ali pa zmanjšati tramvajski promet.

Tov. Ster pripomni, da je v obratih 70 % ljudi, ki stanujejo izven Ljubljane, plačo pa prejema v Ljubljani. Gotovino koristijo torej izven Ljubljane. - Pri gradnjah bi bilo treba sprostiti dejavnosti, ki so deficiente. Investitorji obljublajo nadure in to vsi trije sektorji: privatni, državni in republiški. - Čeprav imamo v nekaterih obratih normirano dele, potrebne nadure za izpolnjevanje proizvodnih nalog.

Tov. predsednik Maležič poudarja, da nihče ne misli na normirano delo, bi bile povsod postavljene realne norme, nadure ne bi bile potrebne, ker kjer bi bil zastoj pri delu kot je na primer lahko to v komunalni dejavnosti.

Tov. dr. Grošelj pojasni, da se posamezni tekevi prekeračeni. Gotovinski plan za III. kvartal ni bil odobren in se še sedaj dela brez plana sicer po junijski kvoti. V bankah je bilo treba prekiniti dele na gotovinskem planu za III. kvartal. Predlog je bil 1.275.000.000. deflacija

ta pa je 609.000.000 dinarjev. Če poskusimo to razdeliti na banke, se vidi, da nimamo pojma o delu.

Po raznih tekeh je preveč nizko odmerjena kvota, tako na primer tok Tokovi 6,7,8 se povežani z dobavo blaga kot na primer tok 8 za petne poške, kjer smo dobili 40.738.000. Samo za plače (tok 1) je bil dan pred 505 milijonov, dobili pa smo 399 milijonov.

Tov. predsednik Maležič predlaga, da se iz tistih podjetij, kjer ni nurnega dela, da čim več delovne sile, s čemer bi se nadure drugje zmanjšale. Vprašanje nadurnega dela se nanaša najmanj na plan II. V nekaterih manjših podjetjih pa bodo nadure še potrebne. Vprašanje nadur pa je namreč treba postavljati zelo ostro.

Tov. Zdežar daje podatke glede števila uslužbencev. Zdaj je 5733 delavcev in 5333 nameščencev, kar je 1:1.6 v korist delavcev. V tem času se znižale število nameščencev za 50 ljudi, število delavcev pa 185. RHO zvišali število delavcev na 246 in 265 nameščencev, kar je razmerje 1:3. V celoti je razmerje 1:1.6. Treba je intenzivno pristopiti k smanjvanju neproduktivnega kadra in odpraviti posebni dodatek za nadurno delo v administraciji kakor tudi omejiti vse osebne dodatke.

Tov. Podbregarjeva pripomni, da je razmerje med delavci in administracijo v lekarni proizvodnji še vedno slabo. Take znaša realizacija v mesecu juniju 76 % delavcev : 24 % administracije.

Tov. Kečela pojasni, da je bilo v januarju na en dinar plače 11 din vrednosti, medtem ko je koncem junija 8.6, čemur je vzrok povišanje nadur vrednosti surovin. Podrobno je treba pregledati, kolika je vrednost surovin in norme. Nadure zvišujejo tudi belezenski in perodniški dopusti.

Tov. Fernuš se dotakne vprašanja norm, kajti tu gre za vprašanje produktivnosti. Če so norme postavljene, se dele izvrši v določenem času. Važno tudi vprašanje faktur, ki večkrat niso poslani pravočasno, zaradi česar se blago v skladiščih. Birokratsko poslovanje s fakturami povzroča, da se plačila ne obrača. Prav tako se dostikrat skriva pod firmo delavca administrativni kader. V podjetjih nastala šablonske dviganje plač z osebnimi dodatki in nagradami, zaradi česar se zvišuje fond plač. Pri presti trgovini to pomeni.

Tov. Nebec opozori, da je v trgovini močan naval državnih podjetij, čečeje zhrvljati po prestih cenah, niso jim važne cene, le da dobijo agr. Zato bi bilo potrebno omejiti takšno nakupovanje državnih podjetij, kajti iz tega je razvidno, da šarijo z denarjem.

Zaradi kavinega izdelka Praja, ki je sedaj po višji ceni, so člani opozorili, da se po predlogu tov. Nebeca da v dopolnilno preskrbo, ker ga ne smatramo kot potrebno živilo vsaj v prehrani našega prebivalstva. To, če po višjih cenah, je narekovala zvezna uradba, kakor pečajal tovariš Kola.

Tov. predsednik Maležič pripominja, da gočejo direktorji višje krite, medtem ko jih bo treba zmanjšati. Znižati je treba prav tako administrativni aparat in dati čim več ljudi v produkcijo. Potreben je dober pregled administrativnega kadra v poverjeništvih in upravah podjetij.

Dalje predlaga, da izvršilni odbor poveri tov. Nebecu sestavo sveta blagovni promet.

V poverjeništvu za gostinstvo in turizem je treba urediti take, da ne bo osnoval poseben urad za turizem, ki bi imel nalogo propagirati v tujemstvu naš turizem, kar bi pritegnilo tujce v našo državo in bi prišli tudi do deviz.

Vse vino, ki je na zalogi, je treba dati v promet ne oziraje se na to, da homo macli nahaviti čela tocent

Tov. Brajnik pripomni, da manjkajo samo prostori za grad za turisti in takoj bi bil ustanovljen. V vprašanju vina pove, da je bil največji izvoz vina 25 vagonov, medtem ko je zdaj 12 vagonov. Večji dobiček je pričakovani, čeprav se je količinske znižala. Pivo se se cene zvišale, prav tako bodo zvišale vinu. Produkcija likerjev v nadaljnjem ni predvidena in bi bilo potrebno, če namerava že razprodati zalogo, ohraniti vsaj nekaj rezerve.

Tov. Nebga pove, da so težave s kamionom za potujočo trgovino. Poverjenstvo za lokalni promet naj da na razpolago kamion. Če se kamioni potrebuje popravila, jih bo trgovina same popravila.

Tov. Trtnik pojasni, da ima sicer kamione, vendar pa se neuporabljajo, ker nimajo rezervnih delov, za katere bi potrebovali 300000 deviz.

Tov. Maležič je mnenje, da je dobro, če se trgovina orientira na delo prav s potujočimi trgovinami. Zaradi uporabe kamionov za daljše razdalje naj bi se za prevoze po mestu uporabljala konjska vprega. Zadrugi se na zadnji konferenci povečali, da jim konji stoje v hlevih, za prevoze pa bi se jih lahko porabile.

Tov. Štaz za dotična vprašanja obrtniških obratov, kjer so upravljali administrativci, medtem ko bi bili lahko to mojstri, ki bi istočasno opravljali pisarno in delavnice. Zaradi mnogih poročil in obrazcev sedi v vsaki pisarni 5-6 administrativcev, kar je popolnoma v nasprotju s logiki, ki jih imamo pri zmanjševanju administrativnega kadra.

Dal je predlog za državne mojstre in sicer da ima mojster 12.000 letnih prejemkov in 5 % od storilnosti. Taž predlog naj bi se izdelal tudi za vse republike.

Tov. predsednik Maležič predlaga, da se v obrtniških obratih takoj ukine take birokratske poslovanje, nastavi kot upravnika mojstra, ki v eni osebi vodi obrat, zmanjša kader v administraciji, pa čeprav ne bodo izdelani obrzoi in poslana tolikšna poročila.

Vprašanje tržnega dobička

Tov. podpredsednik Sitay pove v drugi točki, da je bil plan tržnega dobička 1.000.000, medtem ko je realiziranih le 392 milijonov v I. polletju, kar pomeni 26 % realizacije, v prvi dekadi julija pa je bilo še 162.419 din tržnega dobička. Vse to kaže, da se nismo belj odločne borili za popolno realizacijo tržnega dobička in da smo v večih primerih dali samo ene stroške, zaradi katerih plan tržnega dobička ne boje mogli dobiti, namesto da takej v začetku pričneš uporno borbo za dosego predvidenega plana. Res je, da je v planu Ministrstva za komunalne zadeve zapovedano v celoti lokalna industrija brez osira na to, da dela za garantirano obrambo in usluge za JA, vendar smatramo, da moramo korigirano vsoto milijarde 130 milijonov absolutno doseči. Zaradi tega moramo zajeti vse stroške, pri katerih je mogoč tržni dobiček.

Tov. Podbregarjeva smatra, da je treba plan tržnega dobička odbiti. Vsej gospodarstvenega sveta je bilo sklenjeno, da poverjenstva izdelajo plan. Industrija in obrt sta resno zagrabila za to delo. Razlika je 10 milijonov, kar bi mogli dobiti iz gostinstva. Državne nabave so tudi privedle do tržni dobiček, medtem ko je ostala trgovina pri istem. Pri planu se tržni dobiček izpolnjuje boljše, vprašanje pa je, ali podjetja odobrodovali tržni dobiček. Prav tako je vprašanje, kako v bankah phravnavaje tržni dobiček.

Tov. Nebga pojasni, da nekatera podjetja še vedno ne postavljajo pravih cen. Če je mogoče prodati blago po višji ceni, naj se tudi prodajo na noč je povsod različna in je pri nas merda mečnejša kot drugje. Predvideti je treba prodaje blaga po proizvodni ceni brez tržnega dobička.

Tov. Kodela pove, da morajo zaradi pomanjkanja surovin marsikdaj
lgo usluhnostnim podjetjem. Tržni dobiček bi se dal dobiti tudi iz gra-
aj gre marsikdaj opeka preko zadrug v privatne roke.

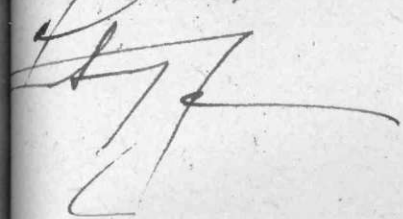
Tov. Grošelj pripomni, da čakajo na povečanje tržnega dobička tudi
šunom, saj je že v juliju potreben povečan tržni dobiček.

Tov. predsednik Maležič opozori poverjenike, da je treba takoj
i dan v zvezi z vprašanji, ki so se diskutirala na današnji seji,
i kolegije direktorjev in se z istim dnevnim redom pogovoriti o teh
jih.

Ker je bil dnevni red izčrpan tov. predsednik Maležič zaključil
21.10.

Spart fašizmu - svobodo naroda !

Podpredsednik:
(Stara France)

Predsednik:
(Maležič Matija)

